

ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภท งานสลุงเงิน พานเงิน

The Craftmanship Descendants in 2023

Categorized in Metalware

(Silver Embossing : Silver Bowl and Pedestal Tray)

นายภัทรพงศ์ เพาะปลูก

จังหวัดแพร่

Mr.Patarapong Pohplook

Province: Phrae

นายภัทรพงศ์ เพาะปลูก

ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภท งานสลุงเงิน พานเงิน

Mr. Patarapong Pohplook
The Craftmanship Descendants in 2023
Categorized in Metalware (Silver Embossing : Silver Bowl and Pedestal Tray)

ด้วยเติบโตมาท่ามกลางวัฒนธรรมและเครื่องมือตีเงินของบรรพบุรุษ นับตั้งแต่รุ่นพ่อของทวดก็ประมาณร้อยกว่าปีก่อน ในวัยเด็กที่ได้เห็นเครื่องมือที่เหลือนบางส่วน สิว ตราช้าง แล้วก็ผัดครู เป็นหิ้งบูชา แทบไม่รู้จักรื่องเงินโบราณ ได้ยินเรื่องเล่าจาก ยาย พ่อ แม่ ที่เล่าให้ฟังว่าพ่อของทวดทำเครื่องเงินเครื่องทอง จึงเกิดความสนใจประกอบกับในจังหวัดแพร่ มีชุมชนพระนอน ชุมชนเก่าแก่ที่ขึ้นชื่อด้านหัตถกรรมเครื่องเงินของแพร่ ในขณะนั้นได้มีการฟื้นฟูการทำเครื่องเงินของเมืองแพร่ขึ้น ในวัย15ปี เกิดความสนใจ ความสงสัย จึงได้ขอเข้าไปเรียนรู้การทำเครื่องเงินจากช่างรุ่นเก่า พอลองทำดูก็เกิดความชอบ รู้สึกผูกพัน ทำแล้วมีความสุข ไม่น้อย ไม่มีความไม่อยากทำ และรู้สึกมาตลอดว่าต้องทำสิ่งนี้

Growing up amidst culture and silver crafting tools passed down through generations, dating back to his grandfather's time, Mr. Patarapong's childhood memories included glimpses of partially remaining tools like chisels, scales, stamps, and molds. He was exposed to Buddhist offerings and rituals, barely aware of ancient silver artifacts. Stories from his grandparents and parents about his silversmith grandfather further ignited his curiosity. Residing in Phrae, a province known for its revered silversmithing, Mr. Patarapong's interest was piqued. During his adolescence, he delved into learning traditional silversmithing techniques from seasoned craftsmen. Fascinated and driven, he acquired an appreciation for this craft by finding joy and fulfillment in his practice. This enthusiasm sustained him, thus guiding his path toward pursuing silversmithing as a profession.

อีกทั้งจากความสนใจวัยเด็กที่ชอบเดินดูงานศิลปะตามวัดและชอบสะสมของเก่า ทำให้เกิดความหลงใหลในความสวยงามของเครื่องเงิน จึงเลือกเรียนสาขาวัฒนธรรมศึกษา แขนงวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ หลังเรียนจบมีโอกาสมอบรมเกี่ยวกับหัตถกรรมเครื่องเงินที่กลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงินชุมชนพระนอน จัดขึ้นตามโครงการของเทศบาล โดยมี สล่าชั้นครูมาเป็นวิทยากร เป็นโอกาสที่ได้พบพ่อครูเรืง สล่าตีเงินชาวแพร่ ที่ย้ายถิ่นฐานไปตีเงินและสร้างครอบครัวที่จังหวัดน่าน หลังจากอบรม ได้ตามไปเรียนกับพ่อครู ซึ่งได้สอนวิธีตี ก็เอามาลองฝึกเอง ในขณะนั้นพ่อครูกำลังจะเลิกทำ เพราะอายุเกือบเก้าสิบ จึงยกเครื่องมือให้ ซึ่งเครื่องมือเป็นพวกค้อน ทั้ง ที่ใช้มาเนิ่นนาน สิ่งนี้เป็นจุดเริ่มของการตีเงินเป็นอาชีพ ตั้งแต่ พ.ศ.2557 จนถึงปัจจุบัน

Moreover, his childhood fascination with temple art and the allure of collecting antique items deepened his appreciation for silver craftsmanship. He pursued studies in Cultural Studies, majoring in History, Art, and Archeology at Chiang Mai Rajabhat University. After graduation, he underwent training in silversmithing through a community project initiated by the Phranon community, which was sponsored by the local municipality. He was fortunate to be guided by Master Reng, a skilled silversmith, who had relocated to Nan Province. After the training, Mr. Patarapong practiced silversmithing techniques on his own. Encouraged by Master Reng, he practiced using traditional tools like hammers, which had been passed down for generations. This marked the beginning of his silversmithing journey, which started in 2014 and continues to the present day.

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

การตีเงินเป็นศาสตร์และศิลป์ที่คนโบราณส่งต่อกันมา กว่าจะได้มาซึ่งชิ้นตอนวิธีการส่งต่อมาถึงปัจจุบัน ได้ผ่านกระบวนการและการทดลองมาเยอะมาก ในอดีตการทำสลุงต้องใช้ส่ำถึง 2 แขนง ด้วยกัน คือส่ำขึ้นรูปและ ส่ำตอกลาย

Conservation and inheritance of the wisdom

Silversmithing is an art and craft that has been handed down through ancient generations. It has evolved through countless processes and experiments to reach its present-day techniques. In the past, creating silver items required two main stages: forming and engraving.

สล่าจะใช้ก้อนขนาดใหญ่ทุบ หรือตี ให้ขึ้นเป็นรูปตามที่ต้องการ โดยไม่ต้องใช้แม่พิมพ์ เมื่อได้สลุ่ที่ขึ้นรูปแล้ว ก็ส่งไปให้สล่าตอกลาย เพื่อสลักลวดลายลงบนสลุ่ทั้งด้านใน และด้านนอก เป็นเอกลักษณ์การสลักลายของสลุ่ทาง ล้านนา โดยสล่าจะตอกลายจากด้านในให้ยูนออกมาตามแบบที่ร่างไว้ จากนั้นสล่าต้องตอกลายกลับจากด้านนอกให้ เกิดเป็นลวดลายที่ละเอียด และชัดเจนขึ้น

For the forming stage, silver is melted down in a crucible and then placed onto a high-temperature furnace to ensure uniformity. After obtaining the molten silver, large hammers are used to shape the silver into the desired form without using molds. Once the formed item is ready, it is handed over to the engraver to carve intricate patterns on both the inner and outer surfaces. These engravings are the distinctive characteristics of the Lanna region's silverwork. The engravings are first carved from the inside, creating raised patterns, and then they are carved from the outside to refine the details and enhance clarity.

สลุงที่ได้จะมีลวดลายเหมือนจริง ดูเป็นภาพ 3 มิติ ที่ดูมีพลัง และมีชีวิต โดยลวดลายส่วนใหญ่ใช้ลายดอกกระถินดอกกลมๆ เกสรผ่าออก เป็นตารางเป็นเอกลักษณ์ของแพร์ น่าน ลำปาง เชียงใหม่ ใช้ลายนี้นี้เหมือนกันเป็นวัฒนธรรมร่วมกัน ซึ่งรายละเอียดก็แตกต่างกันตามแต่ละพื้นที่

The resulting silver pieces exhibit lifelike with 3D patterns that exude vitality and power. The predominant motif used in these engravings is the “Krathin” flower, a round blossom with distinctive stamens arranged in a grid pattern. This motif is shared by the cultures of Phrae, Nan, Lampang, and Chiang Mai, thus representing a collective heritage. Despite this common motif, the intricate details of the engravings differ based on each region.

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

กรรมวิธีการผลิตสลุงเงินนั้น มีหลายขั้นตอน ซึ่งการทำงานต้องอาศัยความรัก ความตั้งใจ ความอดทน และเวลา ตั้งแต่การหลอมเงิน การขึ้นรูป การตีให้ได้รูปทรง และที่สำคัญ คือ การตอกดอก ตอกลาย ตามรอบ ชันเงิน พานเงิน สลุงเงินที่ขึ้นรูปแล้ว ต้องมานั่งตอกลาย ตามที่ลูกค้าต้องการ หรือถ้าลูกค้าต้องการให้ออกแบบลายให้ ก็จะมีการออกแบบแล้วส่งให้ลูกค้าดู ส่วนราคานั้นแล้วแต่น้ำหนักของเงินที่นำมาขึ้นแบบก่อนจะวาดลาย

Wisdom reflecting craftsmanship skills

The process of crafting silverware involves multiple steps, which requires love, dedication, patience, and time. From melting silver to shaping, forming, and engraving intricate designs, each stage demands meticulous effort. Engraving involves carving patterns along the silverware, whether based on the customer's preferences or custom designs.

ช่างยุคเก่าจะใช้ตอกเส้นยาวมาวนชดในสลุง แล้วก็หยิบออกมาหักครึ่งเพื่อแบ่ง ระยะห่างของลายจึงทำให้ลาย หรือดอกแต่ละฝั่งเท่าเสมอกัน ปัจจุบันมีตัวช่วยเป็นวงเวียนสำหรับวัดองศา และออกแบบลายลงกระดาษก่อน ดุนลายส่วนเม็ดเงินนำมาใช้มาจาก 2 แหล่งในประเทศไทย จากชุมชนบ้านโป่งสี ชุมชนค้าของเก่าแห่งเมืองแพร่ ใช้เครื่องเงินเก่า

Traditional artisans used coiled wires for measurements, hence ensuring symmetrical patterns on both sides. Presently, tools aid in accurate measurements and design drafts on paper. The silver material comes from two sources in Thailand: the Ban Pong Si community and the traditional silver shops of Phrae. Materials are either extracted from old silver

เครื่องประดับเงินชำรุด นำมา
สกัดด้วยกรด แยกทองแดง แยกเงิน
ให้เป็น เงินที่พร้อมเอามาตี แหล่งที่ 2 สิ่ง
จากร้านทองในกรุงเทพฯ ซึ่งแบ่งเป็นเงิน
นอกกับเงินใน เงินใน เป็นเงินที่มีขั้นตอน
เหมือนกับเงินจากชุมชนบ้านโป่งสี ส่วน
เงินนอก เป็นเงินที่นำเข้าจากต่างประเทศ

Items and tarnished jewelry
through acid separation or sourced
from Bangkok's gold shops for
imported and domestic silver. The
art of silver crafting encapsulates
both technical skills and cultural
heritage by embodying a con-
nection to the craft's history and
evolution.

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

การผลิตสลุเงินนั้น ทำให้รู้จักตัวตน และรากเหง้าของตัวเอง ตอนนั้นถ้าไม่ตัดสินใจขอเครื่องมือจากพ่อครู ภูมิปัญญานี้คงหายจากแพร่เช่นเดียวกัน ประกอบกับการเรียนสาขาทั้งโบราณคดี ได้มาช่วยเติมเต็มความรู้ และความเข้าใจด้านศิลปะ จึงสามารถแกะสลวดลายเครื่องเงินยุคเก่า ทำให้แบ่งยุค ของเครื่องเงินเครื่องทองได้ ยุคสมัยใหม่ ยุคสมัยเก่า ยุคล้านนา

Outstanding work identity

The process of crafting silverware is an exploration of identity and heritage. Initially, he did not decide to learn the craft from Mr. Reng. This cultural wisdom could have vanished from Phrae as well. Alongside studying subfields of archeology, he gained artistic knowledge, which enabled him to decode ancient silverware patterns. This helped differentiate eras like modern, old, and Lanna styles characterized by distinctive shapes and delicate designs.

ซึ่งเอกลักษณ์ อยู่ที่รูปทรงที่มีทรวดทรงชัด ลวดลายอ่อนช้อยของเครื่องเงิน เช่น ลาย 12 ราศี ลายดอกกระดิว
ลายโขงทาบบัว ในปัจจุบัน ได้ประยุกต์ลายโบราณใส่เข้าไปในงาน ทำให้ได้อารมณ์โบราณที่คนชอบลายโบราณที่เห็นเป็น
ประจำก็มี ลายเงาะ (จิกจั่น) ม้วนเป็นก้นหอย ลายโขงทาบบัว ลายดอกกระดิว หรือลายสิบสองราศีเข้าไปด้วย

Patterns like the 12 zodiac signs, floral motifs, and lotus petal motifs were frequently used. In modern times, ancient patterns are integrated into contemporary designs to evoke a sense of nostalgia. Common ancient patterns include “Ngop” (jackfruit), spiral patterns, conch shell, lotus petals, and the zodiac signs.

ตัวอย่างผลงานที่ภาคภูมิใจ

Challenging and Proud Achievements

ภูมิใจในทุกชิ้นงานที่ได้ทำออกมา เพราะมาจากความตั้งใจ
ความรักในงาน และเป็นการสืบสานเอกลักษณ์ และภูมิปัญญาให้ไม่
สูญหาย

Every piece of work Mr. Patarapong creates fills him with
pride, as it stems from determination, love for the craft,
and a commitment to preserving the cultural identity and
wisdom

การพัฒนาสร้างสรรค์ปรับประยุกต์ หรือต่อยอดผลงาน
Creative development, adaptation, or Work Expanding

การสืบทอดมรดก และสืบสานการผลิตสลุงด้วยฝีมือช่างเงินล้านนา จากคนรุ่นเก่า สู่นักรุ่นใหม่ มีจำนวนลดลงในปัจจุบัน เมื่อขาดผู้สืบทอดที่มีใจรักในงานด้านนี้ หัตถศิลป์ที่เป็นเอกลักษณ์ล้านนา อาจต้องสูญหายไปตามกาลเวลา ไม่สามารถอยู่รอดให้คนรุ่นใหม่ได้เห็นได้ชื่นชม ตอนนี้นั่นเองเป็นช่างสลุงเงินแท้ ที่เหลือเพียงคนเดียวในจังหวัดแพร่ ที่ยังยึดอาชีพ และสืบสานความเป็นภูมิปัญญามาจากครูช่างสลุงเงิน ซึ่งคนในชุมชนเองก็รู้สึกภูมิใจที่ยังไม่สูญหาย แต่ในอนาคตไม่รู้ว่าจะมีใครจะมาสืบทอดต่อ ใจอยากให้มีคนสืบทอดจะเป็นคนรุ่นใหม่หรือใครก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นคนในหมู่บ้าน ยินดีถ่ายทอดภูมิปัญญานี้ให้ขออย่างเดียว อย่างบังคับมาเรียน ขอแค่สนใจ และรักงานนี้จากใจจริงเหมือนตนเองก็พอ

Passing down the legacy of silver crafting from the old to the new generation is becoming rarer today. If lacking successors who genuinely love this art, the unique Lanna silver craftsmanship might fade with time. Currently, Mr. Patarapong is one of the few true silver artisans left in Phrae province. He continues to practice this craft and pass on the knowledge he learned from his master. The local community takes pride in its survival, but the future remains uncertain. As such, Mr. Patarapong hopes for new enthusiasts, whether from the local community or beyond, to carry on this tradition with genuine interest and passion, just as he does.

ทำงานด้วยใจรัก
ด้วยความมุ่งมั่น
ความอดทน และจะ
พบกับความสำเร็จ

Working with love,
dedication, and
perseverance leads
to success.

**การได้รับการเชิดชู นับเป็นความภาคภูมิใจเป็นการสร้างกำลังใจ
และแรงบันดาลใจ ให้กับช่างท้องถิ่นที่จะสร้างสรรค์
และอนุรักษ์งานสืบต่อไป**

**Recognition and praise become sources of pride,
motivation, and inspiration for local artisans to
keep creating and preserving this craft.**

ช่องทางการติดต่อ

ชื่อ-นามสกุล : นายภัทรพงศ์ เพาะปลูก

จังหวัด : แพร่

เบอร์ติดต่อ : 095-6750016

Line : aof52122917

Fb : Aof Patarapong

IG : aof_patara

Tiktok : @aof_patara

Contact Information

Name: Mr.Patarapong Pohplook

Province: Phrae

Contact Number: 095-6750016

Line : aof52122917

Fb : Aof Patarapong

IG : aof_patara

Tiktok : @aof_patara